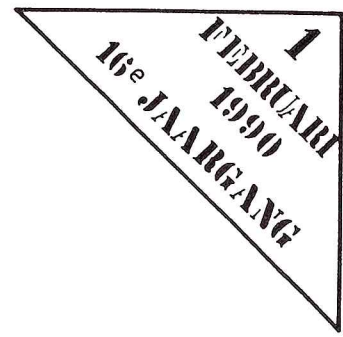

'hak-al'

1
FEBRUARI
1990
16e JAARGANG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg, Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Bestuurssamenstelling:

Wim Kievit, Verdijkstraat 13, Culemborg; tel.: 1 4 5 6 1.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9, Culemborg; tel.: 1 9 5 8 1.
Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg; tel.: 1 5 3 9 3.
Breun Jansen, Eikeboom 31, Culemborg; tel.: 1 4 8 8 5.
Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg; tel.: 1 5 4 5 0.
Kars Veling, Gandhi 91, Culemborg; tel.: 1 7 8 2 2.
Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34, Culemborg; tel.: 2 1 4 2 5.

Klubhuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op Terweijde, Middelcoopstraat 1 A Culemborg.

Bibliotheek:

Monique van Beers, Gandhi 91, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 8 2 2.
Boeken en verslagen in "De Ketelvink". Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot 20.00 uur, uitgezonderd de maanden juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester, evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 3 9 3.
Gironr.: 3 4 3 3 3 5 1 t.n.v. F. Waroux, rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart. Jeugdlidmaatschap f 12,50 per jaar, volwassene f 25,-- per jaar, gezinslidmaatschap f 25,-- per jaar, postlidmaatschap f 25,-- per jaar.

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 8 8 5.
Jan Rietvink, Ravelijnstraat 27, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7.
Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47, Culemborg, tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8.

Plantenwerkgroep:

Vakant.

Knotwilgenwerkgroep:

Jan Rietvink, Ravelijnstraat 27, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 6 4 0 7.
Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8.

Paddenwerkgroep:

Harry v.d. Warenburg, Perrenotlaan 47, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 4 3 5 8.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 9 5 8 1.

Koördinatie vogelwerkgroep:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 2 1 4 2 5.

Inleveren waarnemingen:

Hans Kortekaas, Bakelbos 44, 4101 KH Culemborg.

Begeleiding jeugdgroep:

Kars Veling, Gandhi 91, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 7 8 2 2.

Nestkasten-koordinatie:

Arjan v.d. Veen, tel.: 0 3 4 5 0 - 2 1 0 9 3.

Kampen, lezingen, dia-avonden en kursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 1 5 4 5 0.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving van f 21,50 op de girorekening van de N.V.W.C., met vermelding van: "Het Vogeljaar".

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:
Postbus 288, 4100 AG Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 3 3 8 6/0 3 4 3 6 - 1 6 8 7.

Aanhangwagens:

De N.V.W.C.-aanhangwagen "Jopie" is voor iedereen te huur voor f 7,50 per dag of gedeelte van de dag (te betalen direkt bij terugbezorging).
Gaarne vooraf reserveren bij Arie v.d. Ham, Brahmstraat 1, Culemborg. Tel.: 0 3 4 5 0 - 1 8 6 4 5. Men dient zelf te zorgen voor de wettelijk voorgeschreven kentekenplaat. Tevens zijn alle schades voor eigen rekening!

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink".
Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, Culemborg.

KONTAKT - ADRESSEN

=====

Vogelbeschermingskonsulent:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34, Culemborg; tel.: 0 3 4 5 0 - 2 1 4 2 5.

Asielhouders:

Alle beschermde vogels: Lexmond - tel.: 0 3 4 7 4 - 1 6 7 7
Nieuwegein - tel.: 0 3 4 0 2 - 6 3 3 3 5
Aanneem- en doorgeefadres: Utrecht - tel.: 0 3 0 - 9 1 9 4 4 9

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek; tel.: 0 3 4 6 5 - 6 8 4 4 0.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging: 0 8 5 - 4 5 2 2 2 0.

Veldpolitie: Den Hartog 0 3 4 3 7 - 5 5 8 (Werkhoven)

Vrieling 0 3 4 3 6 - 1 6 7 5 (Cothen)

Meldkamer 0 3 4 0 4 - 2 4 8 2 4 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg: Dhr. Helmond, Boerenstraat 35, Culemborg; tel.: 1 5 7 4 4.

Vereniging Milieudefensie: Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam.

Gelderse Milieudefensie: Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem; tel.: 0 8 5 - 515069.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe": T. van Beek, Hinkerstraat 36, Cothen;
tel.: 0 3 4 3 6 - 1 6 8 7.

Milieuwerkgroep Gelderland: H. ten Berghe, R. Jacobsstr. 27, Tricht; tel.: 03455-3974

Milieuwerkgroep Houten: Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe: Dodewaardlaan 3, 4006 EA Tiel; tel.: 03440 - 19878.

Vereniging tot Bescherming van Vogels: Driebergseweg 16 B, Zeist, 03404 - 25406.

Stichting Het Geldersch Landschap: Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem, 085 - 420944.

Instituut voor Natuurbeschermingseducatie: Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam.

Stichting Natuur en Milieu: Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht, tel.: 030 - 331328.

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten: Noordereinde 60, 1243 JJ "s-Graveland;
tel.: 0 3 5 - 6 2 0 0 4.

Wereld Natuur Fonds Nederland: Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 0 3 4 0 4 - 2 2 1 6.

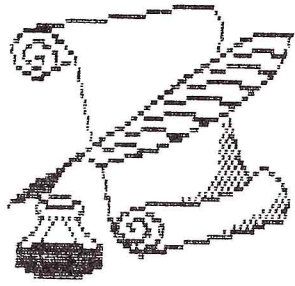
Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe: sekretariaatsadres:

G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3, 4117 GR Erichem; tel.: 03447-1637 (Pandawinkel)

Greenpeace Nederland: Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.

Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam; 0 2 0 - 2 3 6 5 4 5.

0 2 0 - 2 3 1 8 4 3.

VOORWOORD VAN DE REDAKTIE

Voor u ligt de eerste Hak-al van 1990, het jaar waarin onze vereniging het 15-jarig jubileum viert en wat bol zal staan van de activiteiten! Houd u alvast 16 maart a.s. vrij voor de jubileumdag met aansluitend een grandioze feestavond!

Het voorjaarskamp zal gaan naar de Camargue. Dit was de uitslag van de onlangs gehouden enquête.

De Kursus Algemene Natuur-Oriëntatie (KANO) is op 22 januari jl. met groot enthousiasme gestart met 20 kursisten én 9 N.V.W.C.-kursusleiders. Deze cursus loopt als een rode draad door dit jubileumjaar en eindigt in november.

Op de gebruikelijke plaats treft u een beknopt "excursie- en activiteiten-programma" aan. Een uitgebreidere versie kunt u in de tweede helft van februari middels een konvo verwachten.

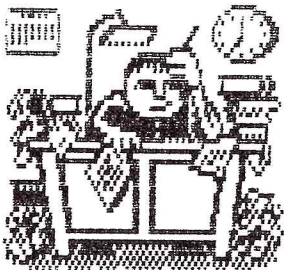
De redactie heet Henkjan Kievit welkom als nieuw bestuurslid en dankt Marcel van der Tol voor de inzet tijdens zijn afgelopen bestuursperiode. Tevens treft u de huidige bestuurssamenstelling aan op pagina 1 met bijbehorende adressen en telefoonnummers.

Speciale aandacht vragen wij voor het artikel van Nel Brakman over de ingrijpende plannen van de gemeente Geldermalsen met betrekking tot "Plan Deil II"

Wij wensen u veel leesplezier toe en hopen u bij een van de vele activiteiten te mogen begroeten.

Inhoud:

- pag. 4 - verslag algemene maandelijkse vergadering d.d. 18-12-'89.
- pag. 6 - vogelwaarnemingen.
- pag. 8 - puzzel met verborgen vogelnamen.
- pag. 9 - nieuwe boeken
- pag. 10 - de toekomst van ons rivierenland als handelscentrum?
- pag. 11 - stootvogeltelling d.d. 13 januari 1990.
- pag. 14 - verslag algemene jaarvergadering d.d. 15 januari 1990.
- pag. 16 - excursie- en activiteiten-programma.

Aanwezig: Joop Bezuyen, Gerry Monfils, Arjan v.d. Veen, Kars Veling, Wim en Adrie Kievit, Frans Waroux, Leo v.d. Kooij, Jan (en Joepie) Rietvink, Breun Jansen, Henk Vennix, Berry Lucas, Henkjan Kievit.

Afwezig met kennisgeving: géén.

Agenda:

- 1) ingekomen stukken
- 2) uitgaande post
- 3) jubileum
- 4) KANO-kursus
- 5) jaarvergadering
- 6) Culemborg over 5 en 20 jaar
- 7) werkgroepen
- 8) beheerscommissie

ad. 1) ingekomen stukken:

- * "De Nederlandse Bladmossen", uitgave van o.a. Wim Rubers.
- * Uitnodiging van Vogelwacht Vijfheerenlanden tot bezoek aan foto-expositie "Vogels van nabij gezien".
- * Rekening d.d. 29-11-'89 van de Gemeente Culemborg wegens polderlasten 1989.
- * Brief d.d. 5-12-'89 van Mondiaal Alternatief met verzoek om informatie aangaande vermessings- en vogelpopulatie onderzoeken.
- * Circulaire van de Provincie Gelderland over "Water".
- * Boek "Leven en laten leven", gezamenlijke uitgave Natuur en Milieu, Natuurmonumenten, Vogelbescherming en Wereld Natuur Fonds.
- * De bekende tijdschriften, t.w.:
 - november nrs. van "Vlinders" en "Mola"
 - december nrs. van "Dompfoorn", "Natuur en Milieu" en "Panda"
- * Persoverzichten Staatsbosbeheer, nrs. 25/11/89 en 06/12/89.
- * Knipselkrant van Stichting Kritisch Faunabeheer.

ad. 2) uitgaande post:

- * Brief dd. 9-12-'89 aan Staatsbosbeheer als reactie op SBB-brief dd. 9-10-'89
- * Brief dd. 11-12-'89 aan Gemeente Culemborg met adressen bestuursleden.

ad. 3) jubileum:

Er komt een fotowedstrijd voor volwassenen en een tekenwedstrijd voor de jeugd. Thema: "Natuur in en rond Culemborg". Concept met reglementen komt in februari Hakal, aldus Wim.

Henkjan heeft concept voor poster in het kader van de KANO-kursus gemaakt. Deze poster verschijnt binnen afzienbare tijd op opvallende plaatsen in de stad.

Op 16 maart 1990 is er een gezellige bijeenkomst c.q. receptie gepland in de Ketelvink. De lokale milieu-wethouder wil graag hierbij "inhoudelijk" aanwezig zijn. Tevens heeft Chris Kalden zijn medewerking aan dit gebeuren toegezegd. Jubileumprogramma wordt donderdag 21 december a.s. definitief vastgesteld.

ad. 4) KANO-kursus:

Aanmeldingen stemmen positief. Tot op heden ca. 6 definitieve opgaven en ca. 10 die mondeling gemeld hebben zich op te zullen geven.

ad. 5) jaarvergadering:

Deze wordt gehouden op maandag 15 januari a.s. Gerekend wordt op een grote opkomst! Op 27 december a.s. wordt er bij Wim thuis door het bestuur "voorvergaderd".

ad. 6) Culemborg over 5 en 20 jaar:

Kars licht doel van het eind november 1989 gehouden seminar met als thema "Culemborg over 5 en 20 jaar" toe.

Concept reactie van de Natuur- en Vogelwacht Culemborg op de perspectievennota en deze bovengenoemde studiedag, geschreven door Henkjan en Kars, wordt overhandigd tijdens de vergadering. Deze reactie wordt binnenkort aan de Gemeente Culemborg gezonden.

De concrete invulling van deze visie zal op 16 maart 1990 worden gepresenteerd door Henkjan en/of Kars voor afgevaardigden (bobo's) van de Gemeente.

ad. 7) werkgroepen:

Nestkastenwerkgroep: Weer een aantal nieuwe kasten zijn op meerdere plaatsen in het buitengebied opgehangen.

Over plaatsing gierzwaluwpannen en broedgelegenheden heeft recentelijk een positief gesprek plaatsgevonden met Martin Bresser, hoofd Plantsoenendienst. Op 16 maart 1990 zal dit gememoreerd worden.

Gemeente Nieuwegein heeft Henkjan benaderd over aankoop diverse soorten nestkasten voor aflevering vóór 3 februari a.s. Hiervoor zal gezorgd worden.

Vogelwerkgroep: Coördinator wordt Henkjan in verband met verblijf Marcel in Middelburg tot 1 oktober 1990.

Rapport over "Broedvogelinventarisatie" verschijnt in 1990.

Rondvraag:

Henkjan - koffie voor de keuken betrekken uit de Wereldwinkel als alternatief voor de dure merken uit de supermarkt.

Leo - is benaderd door Stichting Vrijwilligers over een te houden diapresentatie over de "natuur in en rond Culemborg" op 20 maart 1990. Henkjan regelt.

- is benaderd voor het houden van een dialezing in Deil over "Vogels" op 21 maart 1990.

Henkjan - wil in overweging geven algeheel rookverbod uit te vaardigen per 1-1-1990 in de Ketelvink.

- heeft een viertal adressen van personen die graag proefnummer Hak-al willen ontvangen. Jan regelt dit.

- voorzijde Ketelvink heeft een verfje nodig en een creatiever uiterlijk. Dit dient vóór 16 maart a.s. gerealiseerd te zijn. Leo regelt dit; Breun zorgt voor de verf.

Gerry - Ketelvink heeft een goede schoonmaakbeurt nodig en een nieuwe vloerlaag.

- dia-projector werkt niet altijd optimaal voor verschillende typen dia-raampjes. Informatie aan presentator wordt verschaft. Tevens dient bij dia-plateau een lampje aangebracht te worden.

Henk - Verslag over sponsoractie "Nestkasten" is in voorbereiding.

Om 22.30 uur sluit Wim onder dankzegging deze laatste Algemene Maandelijkse Vergadering in 1989.

Gerard van Ruiten.

VOGEL WAARNEMINGEN

Hoewel het aantal soorten - 18 - niet bijzonder hoog is, blijft het toch boeiend de gegevens bij elkaar te zien. Opvallend is het grote aantal ganzen, waarbij de aantallen en soorten meer zijn dan uit binnen gekomen gegevens blijkt. Dit baseer ik op eigen waarnemingen: veel grote en kleine vluchten ganzen die ik niet kon definiëren.

Ook wat onduidelijke waarnemingen van groepen kramsvogels. Een vergelijking met de gegevens van een jaar geleden levert wel een verschil van 28 soorten op (febr. nr. Hak-al: 46 soorten). Hopelijk is dit geen teken van terugloop, het verbaast me wel, het vraagt wel om een klein onderzoekje, waar ik volgende keer verslag van zal doen. Voorts m'n excuses omdat ik de gegevens voor het vorige nummer niet op tijd heb ingestuurd. De gegevens zullen in ieder geval bewaard worden en zijn ook in deze lijst verwerkt.

- aalscholver - 02-12-89; 50 exx. Red. Waard (G.v.R.)
- grauwe gans - 22-10-89; 40 exx. Verdijkstraat richting Beesd (Fam.v.R.)
- 10-11-89; 40 exx. Stuw Hagestein, N. v.d. Lek (H.J.K.)\
- 14-11-89; 60 exx. Verdistr. richting NS-station (Fam.v.R.)
- rietgans - 02-12-89; 60 exx. vlucht, Red. Waard (G.v.R.)
- 16-12-89; 100 exx. Kinderboerderij richting N. (G.v.R.)
- 17-12-89; 90 exx. Verdijkstraat richting O. (Fam.v.R.)
- 23-12-89; 22 exx. Verdijkstraat richting Z. (S + G.v.R.)
- 23-12-89; 38 exx. Voorkoop richting N. (S + G.v.R.)
- kolgans - 02-12-89; 80 exx. Red. Waard richting O. (G.v.R.)
- wilde zwaan - 30-12-89; 12 exx. Red. Waard (plas) (G.v.R. + B.J.)
- kleine zwaan - 02-12-89; 9 exx. Red. Waard, trektelpost r. ZW (G.v.R.)
- 31-12-89; 20 exx. Lek t.h.v. de Heul (G.v.R.)
- kraanvogel - 03-11-89; 5 exx. Triosingel richting Z. (Reg.) (G.v.R.)
- sperwer - 27-10-89; 1 ex. Beus. Waard (G.v.R.)
- 17-11-89; 1 ex. Verdijkstraat (G.v.R.)
- 16-12-89; 1 ex. Red. Waard (G.v.R.)
- 30-12-89; 1 ex. Red. Waard (G.v.R. + B.J.)
- 31-12-89; 1 ex. Red. Waard, trektelpost (G.v.R.)
- buizerd - 06-01-90; 3 exx. Pikse Bogerd (H.K. e.v.a.)
- watersnip - 04-12-89; 2 exx. Dresselhuysweg (L.B.)
- wulp - 06-11-89; 130 exx. Steenwaard (H.J.K.)
- 02-12-89; 20 exx. Red. Waard (G.v.R.)
- bokje - 03-12-89; 1 ex. NS-station, Parallelweg-Oost (L.v.d.K.)

<u>goudplevier</u>	- 09-11-89; 25 exx. Steenwaard (H.J.K.)
<u>zwarte mees</u>	- 31-12-89; 1 ex. Verdijkstraat 9 (G.v.R.)
<u>goudhaantje</u>	- 26-11-89; 1 ex. boomgaard bij NS-station (Fam.v.R.) - 26-11-89; 1 ex. Verdijkstraat 9 (Fam.v.R.) - 01-12-89; 2 exx. Gispén (G.v.R.) - 18-12-89; 8 exx. Bakelbos-tuin (H.K.) - 11-01-90; 1 ex. Van Riebeeckstraat (A.v.d.V.)
<u>staartmees</u>	- 15-11-89; 5 exx. Van Riebeeckstraat (A.v.d.V.)
<u>spotvogel</u>	- 05-10-89; 1 ex. Eikeboom 31 bij vijver (L. + B.J.)
<u>zanglijster</u>	- 01-12-89; 1 ex. Eikeboom 31 bij vijver (B.J.)

Lijst van afkortingen:

Fam.v.R. = Familie van Ruiten
G.v.R. = Gerard van Ruiten
H.J.K. = Henkjan Kievit
S.v.R. = Stephan van Ruiten
B.J. = Breun Jansen
L.J. = Leny Jansen

L.v.d.K. = Leo van der Kooij
H.K. = Hans Kortekaas
L.B. = Laura Bouwman
A.v.d.V. = Arjan v.d. Veen

Hans Kortekaas.

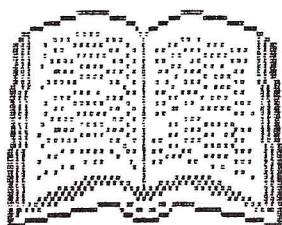
Goudhaantje

P U Z Z E L

In onderstaand verhaal zitten vogelnamen verborgen. Zoek ze op en schrijf per regel de gevonden namen op. Stuur uw oplossing naar het redactie-adres: Eikeboom 31, 4101 VA Culemborg. Onder de goede oplossingen wordt een leuke prijs verloot.

1 Meestal komt Aling aaiend over zijn baard meesmuilend
2 met de deur in huis vallen, als hij met succes het karwei
3 houtsnipperen tot een goed einde wil brengen. Hij sloeg zo
4 hard dat de ruit er uit ging. "Hier pa, uw ruit", riep Arie
5 laconiek. 's Morgens legt hij zijn gerei gereed en begint
6 daaraan vlug te poetsen. "Ik kom eeuwig te laat", sputtert hij,
7 "ik wou wel een dag lang slapen". Zijn zaag bekijkt hij en die is
8 loepzuiver. Zijn rasp echter meer kolbeitel dan rasp. Er werd
9 in het park iets anders meegedaan dan waarvoor hij bestemd is.
10 "Het is een kruis", bekent hij, "een vreemde snoeshaan beoordeelde
11 dit roekeloos verkeerd". Als hij maar fit is. Bosbouw-werker
12 is een mooie vaardige job, waar hij in opgaat.
13 "Kan Arie helpen?", vraagt hij terloops. IJskoud was het antwoord
14 "neen". Arie gierde van het lachen toen hij Alings gezicht zag.
15 Hij zag bleek, sterker nog, spierwit! Nors nipte hij aan zijn
16 drankje. "Daar word ik nou tureluurs van", piepert hij, "ik wacht
17 wel tot Stevin komt". "Dan gaan we snel eerst naar Gorssel en
18 daarna met de Jeep naar Hoenderloo". Hierna rende hij weg.
19 "Hoera lui, liever hier dan naar dat grut toe", schampert Arie
20 tegen de rest. "Wij pakken de tap uit en schenken een heerlijk
21 glaasje pils". "Of wil iemand een bakkie vitale melk?" Die
22 oude dokter telt niet meer mee, dat is een dromer". "Elk kan
23 schenken wat hij wil hoor". "Ik piampel meestentijds na mijn werk",
24 zegt Arie. "Ik kom u stellig eens opzoeken", zegt hij en hij
25 vertrok om vogels te kijken. Hij zag een mooi bisamratje.

Harrie Lucas.

NIEUWE BOEKEN

DE NEDERLANDSE BLADMOSSEN

Eindelijk is dit boek verschenen. We hebben hier lang naar uitgekeken, omdat het boek geschreven is door Wim Rubers. Wim en de andere auteur hebben jaren aan de beschrijving gewerkt. Hiertoe hebben ze heel veel mossen, afkomstig van herbaria, onder de microscoop bestudeerd.

Het boek beschrijft de Nederlandse bladmossen, met uitzondering van de veenmossen. Het is dus eigenlijk een flora, maar dan alleen van bladmossen. Om een plant te determineren wordt een tabel gebruikt. De lay-out van de tabellen in dit boek zijn heel overzichtelijk, iets wat niet van iedere determineertabel gezegd kan worden. Of de tabellen ook makkelijk werken heb ik niet gecontroleerd, mossen determineren is namelijk nogal tijdrovend. Hoe men te werk moet gaan bij het determineren wordt goed uitgelegd. De terminologie die bij mossen wordt gebruikt is erg specifiek. Voor de beginnening die het boek doorbladert lijkt alles abracadabra (b.v.: Stengel met centrale streng, zonder hyalodermis en zonder rhizoidenvilt), maar als je serieus met dit boek aan het determineren slaat lukt het wel, want elke term wordt duidelijk uitgelegd. Er zijn geen tekeningen van de mossen in dit boek te vinden, want die staan in de Nieuwe Atlas Nederlandse Bladmossen van Dr. J. Landwehr. Wel zijn er verspreidingskaartjes per soort afgedrukt. Deze kaartjes geven echter niet aan waar de soort allemaal voorkomt in Nederland, maar waar de exemplaren die bestudeerd zijn om dit boek te schrijven gevonden zijn. Omdat zeldzame soorten veel verzameld worden en algemene soorten minder, lijkt het alsof de zeldzame soorten relatief talrijk zijn.

Niet alle bladmossen hadden al een Nederlandse naam, daarom hebben de auteurs die mossen van een Nederlandse naam voorzien.

Het formaat van het boek (18 x 25 cm.) maakt het minder geschikt om het veld mee in te nemen, maar dat is ook niet nodig want mossen determineren gebeurt binnenshuis met een microscoop. Het boek heeft een hard koft en is goed ingebonden, waardoor het open blijft liggen op de pagina die je opslaat, iets wat bij een determinatieboek erg handig is. Voor de echte mossenliefhebber is dit boek een 'must'. Diegene die kennis willen maken met de fascinerende wereld van de mossen raad ik aan het boek te lenen uit de bibliotheek van de N.V.W.C.

Nog beter is het om op een determinatie-avond, de eerste woensdag van de maand te komen. Dan kunnen er mossen gedetermineerd worden met behulp van dit boek, onder leiding van Wim Rubers.

Titel: De Nederlandse Bladmossen 532 pagina's

Auteurs: A. Touw en W.V. Rubers

Uitgave: K.N.N.V.

Prijs: f 59,50.

Te koop: in overleg met Wim Rubers of Leo v.d. Kooij

Te leen: Bibliotheek van de N.V.W.C.

Andere boeken over mossen:

- Nieuwe Atlas Nederlandse Bladmossen. J. Landwehr.

- Beknopte flora van Nederlandse blad- en levermossen. W.D. Margadant en H.J. During.

- Grassen, varens en mossen. Spectrum uitgave.

De toekomst van ons Rivierenland als handelscentrum?

Toen wij 35 jaar geleden in Deil kwamen wonen, lag de Betuwe ingebed tussen onze grote rivieren, in diepe rust. Tussen Waal en Linge de zgn. komgronden met rijke flora en fauna. De ruilverkaveling zorgde voor een totale verandering van het landschap. Desondanks is ons rivierengebied nog steeds uniek!

Echter..... in de loop van het afgelopen jaar werd gesproken over ambitieuze plannen van de gemeente Geldermalsen om een 150 ha. groot bedrijventerrein te creëren langs de A2 bij de Rotonde "Deil", na gewijzigde lokatie thans genoemd "Plan Deil II" (in de driehoek van de autowegen A2 en A15 op grondgebied van Deil). Wil dit plan gerealiseerd worden, dan zullen bestaande streekplannen moeten worden gewijzigd. Vierhonderd miljoen gulden minstens, een miljard gulden maximaal zijn de Nat. Investeringsbank, Pensioenfonds PGGM en gemeente Geldermalsen voornemens te investeren. De toekomstige bedrijven zullen een logistieke functie hebben en naar verwachting 4000 tot 6000 arbeidsplaatsen opleveren. Bevorderen van werkgelegenheid moet dit plan rechtvaardigen. De bevolking is terecht verontrust. Immers het aantrekken van zoveel arbeidsplaatsen zal de infrastructuur totaal wijzigen: vrijwel zeker de pendel bevorderen, het uit de grond stampen van woonkernen noodzakelijk maken, de rijkswegen overbelasten en dientengevolge de rust langs onze mooie Linge verstoren. Bovendien is het plan in strijd met het Nat. Milieubeleidsplan. De beoogde "groene long" wordt aangetast.

Intussen heeft het Intergemeentel. Orgaan Rivierenland besloten in te stemmen met de ontwikkeling van het projekt. Tijdens de raadsvergadering jl. december werd met 13 stemmen vóór en zes stemmen tegen besloten een samenwerkingsverband aan te gaan met de investeerders, waarbij ieder voor 1/3 gedeelte bijdraagt in de kosten voor verder onderzoek inzake haalbaarheid van het plan. Hierbij zal de uitslag van de MER (Milieu-Effecten-Rapportage) meespreken.

Verontruste bewoners hebben zich nu verenigd in een werkgroep "Deil II Nee" met als doel om zakelijk onderbouwde argumenten tegen het plan Deil II te verzamelen en eventueel procedures in te stellen om het raadsbesluit nietig te doen verklaren. Wordt het geen tijd om ernstig te gaan nadenken over de onwijsheid van steeds prioriteiten geven aan economische belangen, die ons leefmilieu aantasten?

Nel Brakman.

tel.: 0 3 4 5 5 - 7 6 9 1 8

of - 7 1 6 4 8

dag vogels
dag vlinders
dag bloemen
dag LINGE
dag

De stootvogeltelling van 13 januari 1990.

Op zaterdag 13 januari jl. heeft de jaarlijkse stootvogeltelling weer plaatsgevonden. Het gemis aan voldoende ervaren fietsende tellers noodzaakte ons om met 1 fietsploeg en 2 autoploegen de inventaris op te maken. Het feit dat er 3 jeugdleden bij waren maakt echter veel goed. De weersomstandigheden waren ongeveer hetzelfde als vorig jaar: zwaar bewolkt en regen en een temperatuur van ca. 5 graden.

Dit jaar hebben we 3 soorten stootvogels in het telgebied (zie kaart) waargenomen. Het meest aangetroffen werd de buizerd (35 exemplaren), gevolgd door de torenvalk (27 exemplaren) en de sperwer (2 exemplaren). Vergelijken we de resultaten met de voorgaande jaren, dan zien we dat het aantal buizerden weer goed op peil is. Het aantal torenvalken heeft een sprong gemaakt van 15 exemplaren in 1988 en 1989 naar maar liefst 27 exemplaren dit jaar. Landelijk werd al een vooruitgang waargenomen van de torenvalk. Het feit dat de broedgelegenheid door de nestkastenwerkgroep is uitgebreid heeft zeker de resultaten positief beïnvloed. In 1989 werden 15 jonge torenvalken geringd (zie verslag van 1989 van de nestkastenwerkgroep). De twee sperwers werden waargenomen in de uiterwaarden van de Lek.

Tabel resultaten van stootvogeltellingen van 1980 t/m 1990.

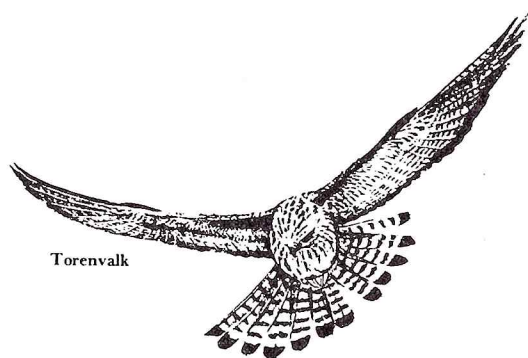
Soort	'80	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90
Buizerd	26	44	38	55	34	27	34	25	35
Ruigpootbuizerd	1	2	-	2	-	1	-	-	-
Torenvalk	21	15	14	3	9	3	15	15	27
Sperwer	3	9	9	8	3	-	-	5	2
Blauwe kiekendief	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Rode wouw	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Zeearend	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Havik	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Totaal	52	71	62	68	47	31	49	46	64

Zoals Marcel van der Tol vorig jaar al schreef is een telling zoals deze altijd een momentopname. Het tegenvallende aantal buizerds van vorig jaar weet hij aan het sombere weer; de goede resultaten van 1983 en 1985 werden verkregen op dagen waarbij er sprake was van hoge vliegactiviteit van de buizerd en er tevens diverse exemplaren doortrekkend werden waargenomen. Als deze bewering inderdaad juist is dan zou dit betekenen dat het aantal waargenomen buizerds van 1990 een prima resultaat is.

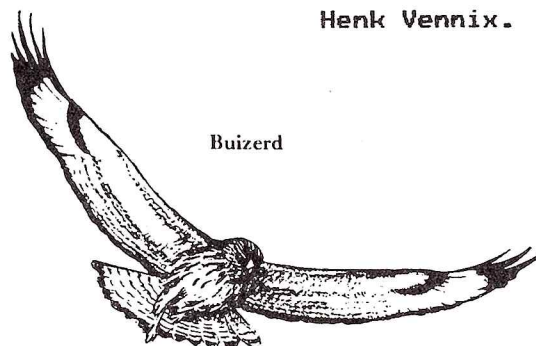
De twee sperwers in de uiterwaarden werden reeds de hele winter door meerdere vogelaars waargenomen. Het is echter een soort die moeilijker waar te nemen valt dan de buizerd en torenvalk. Helaas zijn er dit jaar geen bijzondere soorten waargenomen, maar deze "teleurstelling" wordt ruimschoots goedge maakt door de "explosie" van torenvalken.

Tot slot wil ik alle tellers bedanken die aan de inventarisatie hebben meegewerkt, t.w.: Kars, Henkjan, Breun, Shirley, Gerard, Stijn en Arjan.

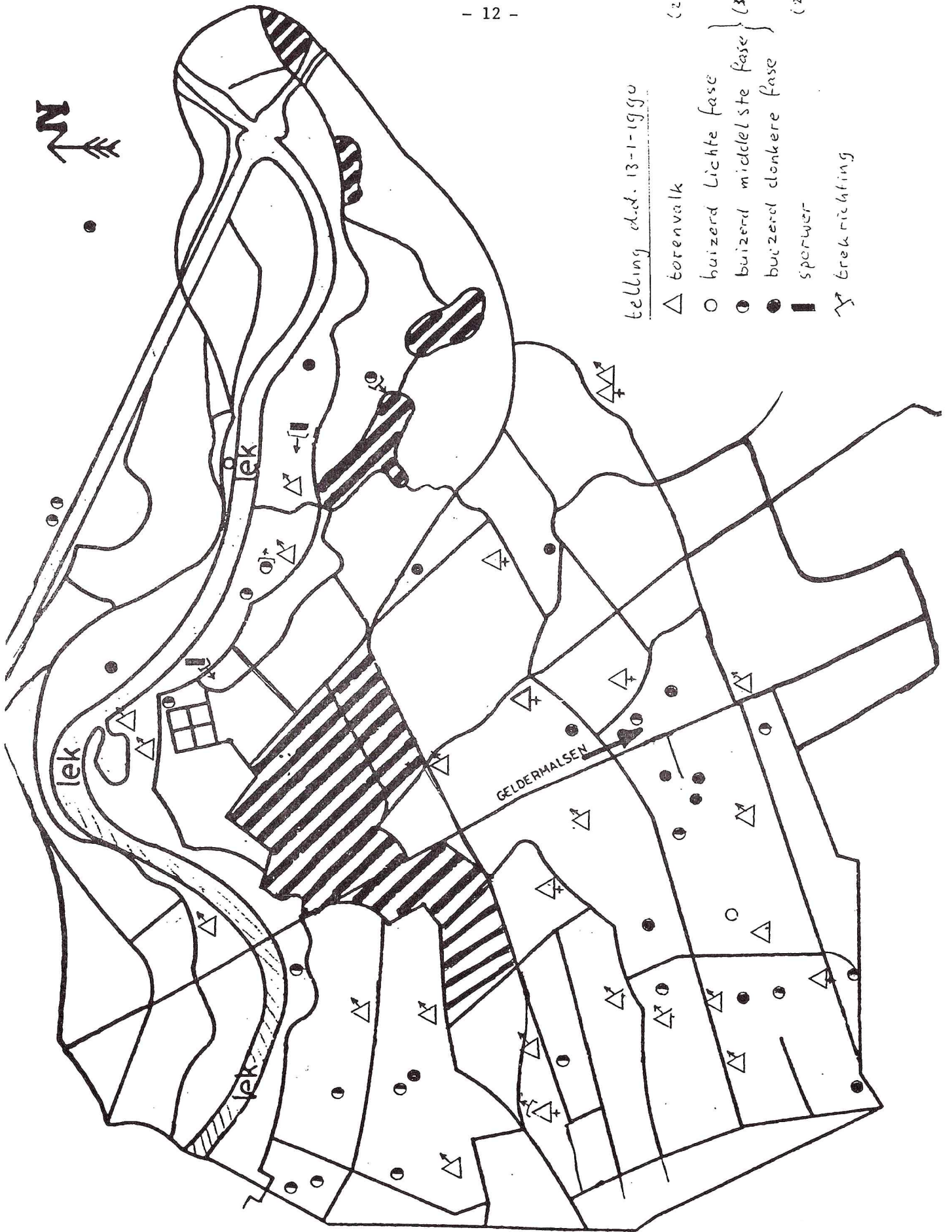
Henk Vennix.

Torenvalk

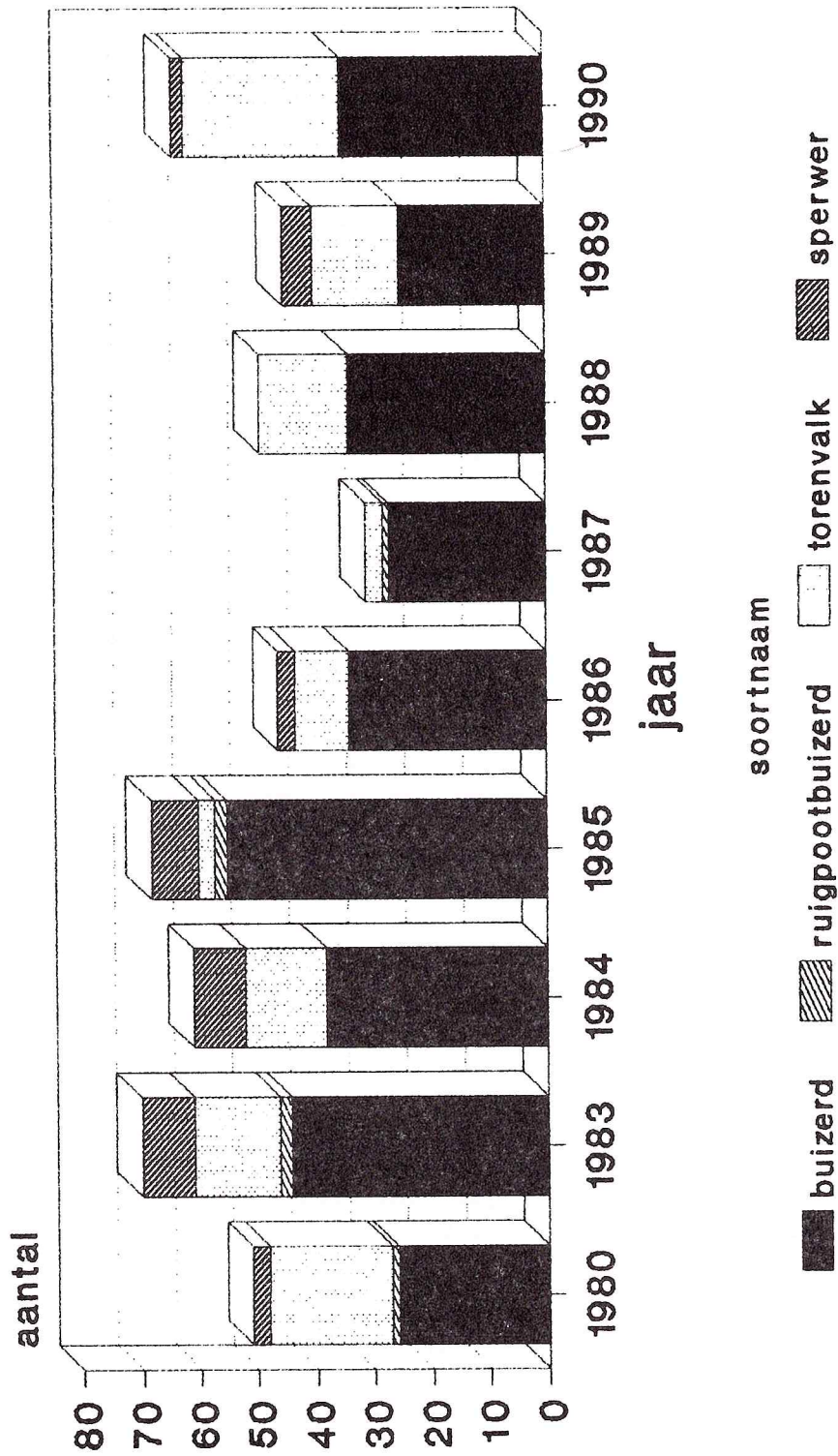
Buizerd

telling d.d. 13-1-1990

- △ borenvalk (27)
- buizerd lichte fase
- buizerd middelste fase (35)
- buizerd donkere fase
- spierwer (2)
- ↗ brekrichting

resultaten stootvogeltellingen winters van 1980 - 1990

Natuur- en Vogelwacht Culemborg

Aanwezig: Joop en Mevr. Bezuyen, Herman, Leida en Arjan v.d. Veen, Gerrit Saltzherr, Netty Bonouvrié en Henkjan Kievit, Adrie Kievit, Jan Rietvink, de heer Aussems, Nico Middelkoop, Harry en Mevr. Lucas, Nel Brakman, Liesbeth van Jaarsveld, Roos v.d. Berg, Berry Lucas, de heer Blommaarts, Koos Rypkema, de heer en mevr. Trapman, de heer en mevr. IJdenberg, de heer Spreen Brouwer en 3 jeugdleden.

Aanwezige bestuursleden: Wim Kievit, Kars Veling, Frans Waroux, Gerard van Ruiten, Leo v.d. Kooij en Breun Jansen.

Afwezig met kennisgeving: Marcel v.d. Tol, Mevr. de Wit, Gerry Monfils, Ton van Beek en Ria van Veen.

Agenda:

- 1) welkomstwoord door Wim Kievit, voorzitter.
- 2) verslag algemene jaarvergadering door secretaris Gerard van Ruiten.
- 3) verslag kascommissie, bestaande uit de dames Lucas en Monfils.
- 4) financieel jaarverslag 1989 door Frans Waroux, penningmeester.
- 5) secretariael jaarverslag 1989 door Gerard van Ruiten.
- 6) bestuursverkiezing.
- 7) rondvraag.
- 8) sluiting.

ad. 1)

Om ca. 19.40 uur heet Wim Kievit de leden hartelijk welkom. De opkomst is redelijk groot, hetgeen verheugend is. In 1990 bestaat de N.V.W.C., zoals bekend 15 jaar en zijn een groot aantal activiteiten gepland. Wim hoopt dat veel leden zich hiervoor willen inzetten om 1990 tot een fijn en onvergetelijk jaar te maken. Een goed begin werd gemaakt door de nestkastenwerkgroep, die een eerste jaarverslag over de activiteiten van deze actieve groep in 1989 publiceerde!

ad. 2)

De notulen van de Algemene Jaarvergadering 1989 worden goedgekeurd.

ad. 3)

Mevr. Lucas brengt positief verslag uit over de bevindingen van de kascommissie, waarvan tevens Gerry Monfils deel uitmaakt. Gerry is echter letterlijk én figuurlijk in de boot genomen en kan derhalve niet aanwezig zijn. Een nieuwe kascommissie wordt gekozen en bestaat thans uit mevr. Lucas en Liesbeth van Jaarsveld.

ad. 4)

Het Financieel Jaarverslag 1989 wordt uitgebreid toegelicht door Frans en vragen van de aanwezige leden worden vakkundig door hem beantwoord. Het jaarverslag wordt akkoord bevonden.

ad. 5)

Op secretariael gebied was 1989 een rustig jaar. Het aantal ingekomen stukken lag rond de 140, terwijl 10 stukken door het secretariaat verzonden werden. In verband met het feit dat er over 1989 géén gezamenlijk jaarverslag samengesteld is door de verschillende werkgroepen, laat Gerard de diverse activiteiten van de werkgroepen de revue passeren. Daarnaast belicht hij kort de kampen, de dia-avonden,

de excursies, de jeugdactiviteiten, de tuinwerkzaamheden en de publicitaire activiteiten, die in 1989 plaatsgevonden hebben.

ad. 6)

Per 31 december jl. waren Kars Veling en Frans Waroux aftredend en herkiesbaar, terwijl Marcel van der Tol aftredend en niet herkiesbaar was wegens verhuizing naar Middelburg. Als kandidaten voor deze vakature hadden zich Henk Vennix en Henkjan Kievit aangemeld, zodat een stemming nodig was. Kars en Frans werden herkozen, terwijl Henkjan - na een spannende nek-aan-nek-race met Henk - gekozen werd als bestuurslid (Henkjan proficiat en veel sukses in deze nieuwe functie - red.).

ad. 7)

- * namens Gerry Monfils wordt geopperd om de Ketelvink frequenter schoon te maken. Dit zal in de algemene maandelijkse vergadering van februari a.s. ter sprake komen.
- * Nel Brakman heeft twee hartekreten, één negatieve en één positieve, t.w.:
 - 1) Nel vraagt aandacht voor het bedrijvenplan te Deil. Zij maakt zich zorgen over de dreigende aantasting van het Lingegebied én van een stukje Betuwe door de vestiging van zo'n 6000 werkplekken!
Kars zal dit binnen de Milieuadviesraad bespreken. Zie ook een artikel elders in deze Hak-al.
 - 2) Nel maakt haar complimenten over de prima verzorging en goede lay-out van ons N.V.W.C.-clubblad, de Hak-al!
- * Leo dankt de vrijwilligers voor de assistentie tijdens de jeugdavonden. Hij vraagt tevens of er nog geïnteresseerden zijn voor de busexcursie van 20 januari a.s.
- * Henkjan deelt mede dat de gehouden enquête onder de leden over de bestemming van het jubileumkamp uitwijst dat de Camargue de voorkeur heeft! Thans reeds 2 busjes vol!

ad. 8)

Om 21.06 uur sluit Wim Kievit deze "spannende", lange én goed verlopen jaarvergadering onder dankzegging voor de grote opkomst van zowel "de harde kern" als nieuwe en aspirant-leden!

Na een welkome verfrissing tijdens de pauze, toont Koos Rypkema een indrukwekkende film over "Wolven". (de aangekondigde film "Ganzen" kon helaas niet vertoond worden, daar deze film uitsluitend voor educatiedoeleinden door Vogelbescherming gebruikt wordt).

Omstreeks 22.30 uur komt er een einde aan deze formele, maar gezellige avond.

Gerard van Ruiten.

WOLF

EXCURSIE- EN ACTIVITEITEN- PROGRAMMA

* * * INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" * * *

woensdag 7 februari 1990

Natuur vraag-en-antwoord-avond - thema: nestkasteninfo; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 10 februari 1990

Vogelexcursie Kil van Hurwenen o.l.v. Henkjan Kievit; vertrek: 09.00 uur.
Opgeven bij Henkjan, tel.: 0 3 4 5 0 - 2 1 4 2 5.

maandag 12 februari 1990

Vogel- en zoogdierenwerkgroep-vergadering; aanvang: 20.00 uur.

zaterdag 17 februari 1990

✓ Knotten, konvo volgt.

✓ maandag 19 februari 1990

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

✓ zaterdag 3 maart 1990

* Knotten, konvo volgt.
* Tuinwerkzaamheden rondom De Ketelvink.

woensdag 7 maart 1990

Natuur vraag-en-antwoord-avond - thema: Vlinders; aanvang: 20.00 uur

maandag 12 maart 1990

Vogel- en Zoogdierenwerkgroep-vergadering; aanvang: 20.00 uur.

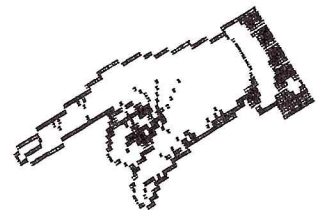
vrijdag 16 maart 1990

✓ Dag in het kader van 15-jaar Natuur- en Vogelwacht Culemborg met 's avonds aansluitend een feestavond.

✓ maandag 19 maart 1990

Algemene maandelijkse vergadering; aanvang: 20.00 uur.

woensdag 21 maart 1990

U I T E R S T E I N L E V E R D A T U M K O P Y H A K - A L A P R I L

101.19
J.C. Bezuyen
Smetanastraat 23
4102 BA CULEMBORG